

ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੰਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਜੇ. ਜੇ.

ਸੀਮਾ ਗਰਗ- ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

**ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ
ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ (ਪ੍ਰੀਵੈਨਸ਼ਨ ਆਫ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ
ਐਕਟ), ਸਰਕਾਰ। ਆਫ ਇੰਡੀਆ, ਦਿ ਮਿਰਾਜ, 556-ਬੀ, ਕੂਲ ਰੋਡ,
ਜਲੰਧਰ, ਪੰਜਾਬ- ਜਵਾਬਦਾਤਾ**

2019 ਦਾ PMLA ਨੰਬਰ 1

ਮਾਰਚ 03, 2020

**A. ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 2002—Ss.2, 5, 8(3)(a) ਅਤੇ 42—
ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860—Ss.177, 420, 465, 467, 468 ਅਤੇ 471—ਸ਼ਾਮਲ
ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕੁਰਕੀ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੁੱਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ
ਵਿੱਚ - ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ,
ਆਰਜ਼ੀ ਅਟੈਚਮੈਂਟ 90 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ
ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕੁਰਕੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ 90 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ
ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖੋ।**

ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ, ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਦੇ
ਅਨੁਸਾਰ, ਆਰਜ਼ੀ ਅਟੈਚਮੈਂਟ 90 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ
ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ। 90 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਮਿਆਦ 2019 ਦੇ ਸੇਧ ਐਕਟ 7 ਦੇ ਤਹਿਤ
01.08.2019 ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 365 ਦਿਨ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੀ
ਮਿਆਦ ਦੀ ਧਾਰਨਾ 19.04.2018 ਤੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਵਿੱਚ,
ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਮਿਤੀ 28.05.2018 (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਏ-3) ਦੇ ਆਰਡਰ ਦੁਆਰਾ
ਅਸਥਾਈ ਅਟੈਚਮੈਂਟ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 90
ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਕੁਰਕੀ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ।

(ਪੈਰਾ 27)

**B. ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 2002—Ss.2(1)(u) ਅਤੇ 5—ਮਨੀ
ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕੁਰਕੀ—ਅਧਾਰਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ
ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਜਾਂ
PMLA ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਨੱਥੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਹਰ
ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 'ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕੀਮਤ' ਦਾ ਮਤਲਬ
ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸਦਾ
ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ**

ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਭਾਵ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ, PMLA ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ, ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਅੰਗ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਤੀਜੇ ਅੰਗ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। . ਦੋਵਾਂ ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਬਦੁੱਲਾ ਅਲੀ ਬਲਸ਼ਰਾਫ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਐਂਡ ਅਦਰਜ਼ 2019 (3) ਆਰਸੀਆਰ (ਅਪਰਾਧਿਕ) 798 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੇਕਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਜਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰ ਮੁੱਲ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਖਰੀਦ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਟੈਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਗਈ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਤੀਜਾ ਅੰਗ 'ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਮਾਈ' ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖੀ ਜਾਂ ਲਈ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦੀ ਮਿਤੀ ਜੇ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ, ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਖਰੀਦ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਟੈਚ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਸੰਪਤੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੋਵੇ।

(ਪੈਰਾ 31)

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਾਕੰਸ਼ ਨੂੰ ਲੱਭਦੇ ਅਤੇ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ 'ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕੀਮਤ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਭਾਵ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀ।

(ਪੈਰਾ 38)

C. ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 2002-S.5- ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕੁਰਕੀ-ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਲਾਜ਼ਮੀ।

ਤੇ ਇਹ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚਲੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕਰੇ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਮਾਈ ਨੂੰ ਛੁਪਾਇਆ, ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ। PMLA ਵਾਂਗ, ਇੱਥੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ। ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1961, ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ, 1962, ਕੇਂਦਰੀ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 2017 ਜਿੱਥੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ, ਤਲਾਸ਼ੀ, ਮਾਲ/ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨਾ, ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀ ਕੁਰਕੀ ਆਦਿ ਵਰਗੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ 40)

ਜਗਮੋਹਨ ਬਾਂਸਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ
ਅਪੀਲਕਰਤਾ(ਆਂ) ਲਈ(ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ)।

ਸੱਤਿਆ ਪਾਲ ਜੈਨ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਵਧੀਕ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ

ਭਾਰਤ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ

ਅਰਵਿੰਦ ਮੌਦਗਿਲ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਸਰਕਾਰ ਭਾਰਤ ਦੇ,

ਧੀਰਜ ਜੈਨ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਸਰਕਾਰ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਅਤੇ

ਲੋਕੇਸ਼ ਨਾਰੰਗ, ਰਿਟੇਨਰ ਵਕੀਲ, ਈ.ਡੀ

ਉੱਤਰਦਾਤਾ(ਆਂ)-ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ (ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ)

ਲਈ।

ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਜੇ.

(1) ਇਸ ਸਾਂਝੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, 2019 ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਪੀਐਮਐਲਏ ਅਪੀਲਾਂ ਨੰ. 1-3, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਮ ਸਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਅਤੇ ਮਿਤੀ 09.08.2019 (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਏ-7) ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਇਘਨਡ ਆਰਡਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ।

(2) ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 2002 ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਦੇ ਅਧੀਨ ਤਿੰਨੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ (ਛੋਟੇ 'PMLA' ਲਈ) Ld ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 09.08.2019 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। SAFEMA, FEMA, NDPS, PMLA ਅਤੇ PBPT ਐਕਟ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਲਈ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ (ਛੋਟੇ 'ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ' ਲਈ) ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਅਸਥਾਈ ਅਟੈਚਮੈਂਟ ਆਰਡਰ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(3) 2019 ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ ਉਧਾਰ ਲਏ ਗਏ ਸੰਖੇਪ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 177, 420, 465, 467, 468, 471 ਦੇ ਤਹਿਤ PS ਡਿਵੀਜ਼ਨ N. 5, ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 126 ਮਿਤੀ 26.7.2013 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਮੈਸਰਜ਼ ਜਲਧਾਰਾ ਐਕਸਪੋਰਟਸ (ਰਮਨ ਗਰਗ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਸੰਬੰਧੀ ਚਿੰਤਾ), ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਫਰਵਰੀ ਮਾਰਚ ' 2013 ਦੌਰਾਨ ਵੈਟ ਦੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਜਵਾਬਦੇਹ-ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਨੇ 14.8.2013 ਨੂੰ ਇੱਕ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਕੇਸ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕੀਤੀ (ਛੋਟੇ 'ਈਸੀਆਈਆਰ' ਲਈ)। ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ-ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੇ ਮਿਤੀ 13.12.2017 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪਲਾਟ ਨੰ: 800, ਗਲੀ ਨੰ: 2, ਬਾਬਾ ਗੱਜਾ ਜੈਨ ਕਾਲੋਨੀ, ਮੋਤੀ ਨਗਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਨੂੰ ਆਰਜ਼ੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਟੈਚ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸੀਮਾ ਗਰਗ (ਅਪੀਲ ਨੰ. 1/2019) ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੰਗੀਤਾ ਗਰਗ (ਅਪੀਲ ਨੰ. 3/2019) ਅਤੇ ਫਲੈਟ ਨੰ. 11ਏ, ਐਂਪਾਇਰ ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਸੀਅਲ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ, ਸਾਇਰਾ ਗਰਗ (ਅਪੀਲ ਨੰ. 2/2019) ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਐਸ.ਏ.ਐਸ. ਨਗਰ। ਆਰਜ਼ੀ ਅਟੈਚਮੈਂਟ

ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜੋ 28.5.2019 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਮਾਪਤ ਹੋਈ। ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਜਾਂਚ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਜਾਂ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੁਰਕੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਨੇ 9.8.2019 (ਅਨੈਕਸਚਰ ਏ-7) ਦੇ ਅਣਗੌਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

(4) ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਤਿੰਨ ਗੁਣਾ ਦਲੀਲਾਂ ਉਠਾਈਆਂ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ, i) ਪੁਸ਼ਟੀਕਰਣ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮੇਂ; ii) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਸੀ

ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਗੋਂ PMLA ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਵੀ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ; iii) ਸੰਪੱਤੀ ਦੀ ਅਸਥਾਈ ਕੁਰਕੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਦੀ ਲੋੜ ਦੀ ਗੈਰ-ਪਾਲਣਾ ਹੈ।

(5) ਸ੍ਰੀ ਬਾਂਸਲ, ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 8(3)(ਏ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ 90 ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਆਰਜ਼ੀ ਅਟੈਚਮੈਂਟ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਲੰਬਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਆਰਜ਼ੀ ਅਟੈਚਮੈਂਟ ਆਰਡਰ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਵਾਬਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਾਂਚ ਅੱਜ ਤੱਕ ਲੰਬਿਤ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਰਜ਼ੀ ਕੁਰਕੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਹੋਂਦ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਰਮਨ ਗਰਗ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(6) 2019 ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 3 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜਾਇਦਾਦ 1991 ਵਿੱਚ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ 2019 ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੰਪੱਤੀ 2012 ਵਿੱਚ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਕਥਿਤ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਫਰਵਰੀ-ਮਾਰਚ 2013 ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਪੱਤੀ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਮਾਈ ਵਜੋਂ ਵਿਹਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। PMLA ਦੀ ਧਾਰਾ 2(1)(u) ਦੇ ਤਹਿਤ 'ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਮਾਈ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2019 ਦੀ ਧਾਰਾ 192 ਦੁਆਰਾ ਪਾਈ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਮਾਈ ਵਜੋਂ ਕਹੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਗਈ ਮੁੱਲ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਨੱਥੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਾਕੰਸ਼ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕੀਮਤ ਨੂੰ 'ਬਰਾਬਰ ਮੁੱਲ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ' ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ

ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮੁੱਲ ਅਤੇ 'ਬਰਾਬਰ ਮੁੱਲ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ' ਵਾਕਾਂਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਮਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਰਥ ਅਤੇ ਇੱਕੋ ਅਰਥ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਥਿਤੀਆਂ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 2(1)(ਯੂ) ਦਾ ਆਖਰੀ ਅੰਗ ਭਾਵ 'ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ 2015 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਦੁਆਰਾ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰੱਖੀ ਗਈ ਕੀਮਤ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ' ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 2015 ਦੇ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੇਕਰ ਬਰਾਬਰ ਮੁੱਲ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਮਾਈ ਹੋਣੀ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਦਲੀਲ ਸਹੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਹਿਲਾ ਅੰਗ ਪਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ 'ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਮਾਈ' ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ ਕਾਫ਼ੀ ਸੀ। ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਰੋਤ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਰੋਤ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ

ਮੈਸਰਜ਼ ਸਤਿਆਮ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ **ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ**¹ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ **ਅਬਦੁੱਲਾ ਅਲੀ ਬਲਸ਼ਰਾਫ ਅਤੇ ਹੋਰ** ਬਨਾਮ **ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ**² ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਾਲ।

(7) ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਅਟੈਚ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਛੁਪਾਈ, ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਜਾਂ ਨਜਿੱਠਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਕਮਾਈ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਸੰਪੱਤੀ ਬੈਂਕ ਕੋਲ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਜਾਂ ਸੌਦੇ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੇ ਇੱਕ ਰੂੜੀਵਾਦੀ ਅਤੇ ਸਨਕੀ ਖੋਜ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਸੰਪੱਤੀ ਸੰਭਾਵਤ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਛੁਪਾਉਣਾ, ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਜਾਂ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਣਾ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਪਰਾਧ ਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਮਾਈਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਅਟੈਚਮੈਂਟ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨੋਂ ਵਾਕਾਂਸ਼ਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਣ, ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਅਤੇ ਅਚਨਚੇਤ ਅਤੇ ਵਿਅੰਗਮਈ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਕਰਨ ਦੀ ਖੋਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਜੇਕਰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਅਸਲ ਕਾਰਨ ਸੀ, ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮਰਥਿਤ, ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੂੰ ਖਾਸ ਵਾਕਾਂਸ਼/ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ

¹2019 (3) ਅੰਧ LD 472

²2019 (3) ਆਰਸੀਆਰ (ਅਪਰਾਧਿਕ) 798

ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਾਂ ਤਾਂ ਛੁਪਾਉਣਾ ਜਾਂ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਜਿਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਾਇਦਾਦ ਕੁਰਕ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਕੁਰਕੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ ਮਾੜੀ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ **ਸੰਜੇ ਅਗਰਵਾਲ** ਬਨਾਮ **ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ**³।

(8) ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਚੇਤਨ ਮਿੱਤਲ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਦੁਆਰਾ ਬਹਿਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼੍ਰੀ ਸਤਿਆ ਪਾਲ ਜੈਨ, ਸ਼੍ਰੀ ਅਰਵਿੰਦ ਮੈਂਦਗਿਲ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਲੋਕੇਸ਼ ਨਾਰੰਗ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਵਧੀਕ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਬਹਿਸ ਕੀਤੀ ਗਈ।

(9) ਸ਼੍ਰੀ ਮਿੱਤਲ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 2(1)(ਬੁ) ਦੇ ਤਿੰਨ ਅੰਗ ਹਨ ਅਤੇ ਤਿੰਨੋਂ ਅੰਗ ਸੁਤੰਤਰ ਹਨ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸੰਪਤੀਆਂ ਪਹਿਲੇ ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਅੰਗ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਪਰ ਦੂਜਾ ਅੰਗ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ 2019 ਦੇ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਪਾਈ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ

ਸਿਰਫ ਪਹਿਲੇ ਅੰਗ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਅੰਗ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ। PMLA ਦੀ ਧਾਰਾ 5(1) ਦੀ ਦੂਜੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, PMLA ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਕੁਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ ਕਿ ਸੰਪਤੀ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਸੰਪਤੀ ਭਾਵੇਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਮੁੱਲ ਵਜੋਂ ਅਟੈਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮਿੱਤਲ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ **ਅਬਦੁੱਲਾ ਅਲੀ ਬਲਸ਼ਰਾਫ ਅਤੇ ਹੋਰ** ਬਨਾਮ **ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ**⁴।

(10) ਲਿਖਤੀ ਬੇਨਤੀਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸ਼੍ਰੀ ਸਤਿਆ ਪਾਲ ਜੈਨ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜ-ਮਰੋੜ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਸ਼੍ਰੀ ਜੈਨ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਜਲਧਾਰਾ ਐਕਸਪੋਰਟਸ ਲਈ 2 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਨਕਦ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲਿਮਟ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਬੈਂਕ ਕੋਲ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 420, 467 ਅਤੇ 471 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਨੁਸੂਚਿਤ

³2018 (5) ਆਰਸੀਆਰ (ਅਪਰਾਧਿਕ) 507

⁴ 2019 (3) ਆਰਸੀਆਰ (ਅਪਰਾਧਿਕ) 798

ਅਪਰਾਧ ਕਰਨਾ। ਇਹ ਅਪਰਾਧ ਫਰਵਰੀ '2013 ਤੋਂ ਮਾਰਚ' 2013 ਦੌਰਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਕਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਧਾਰਾ 420, 467 ਅਤੇ 471 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਇੱਕ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਸੀ। ਅਸਲ ਪੀਐਮਐਲਏ ਵਿੱਚ, ਜਾਂਚ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਅਟੈਚਮੈਂਟ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ 19.4.2018 ਤੋਂ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੇ ਤਹਿਤ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ / ਮਨੋਨੀਤ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 44 ਅਤੇ 45 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 22.12.2017 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਭਾਵ ਸੇਧ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ 19.4.2018 ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(11) **ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ, ਦਿੱਲੀ** ਬਨਾਮ **ਐਕਸਿਸ ਬੈਂਕ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ** ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ। **ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 143/2018** ਸੰਪਤੀ ਭਾਵੇਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ PMLA ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (1)(u) ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ 'ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕੀਮਤ' ਵਾਕਾਂਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

(12) ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਉਸ ਸੰਪਤੀ 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਪ੍ਰਵਾਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸੰਪਤੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਜਾਂ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ **ਬੀ. ਰਾਮਾ ਰਾਜੂ** ਬਨਾਮ **UOI**, **MANU/AP/0125/2011** ਅਤੇ

ਉਸੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ।

(13) ਕੇਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਪੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਪਾਇਆ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਘੋਖਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। PMLA ਦੀ ਧਾਰਾ 2(1)(u) ਦੇ ਤਹਿਤ 'ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਮਾਈ' ਵਾਕਾਂਸ਼ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

ਸੈਕਸ਼ਨ 2(1)(u) "ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਮਾਈ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ, ਕਿਸੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕੀਮਤ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸੰਪਤੀ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਲਿਆ ਜਾਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ, ਫਿਰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਗਈ ਕੀਮਤ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ। ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ- ਸ਼ੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਇੱਥੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਮਾਈ" ਵਿੱਚ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ

ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ.

PMLA ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(1)(u) ਦੇ ਤਿੰਨ ਅੰਗ ਹਨ ਅਰਥਾਤ:

- i) ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ;
- ii) ਅਪਰਾਧਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮੁੱਲ;
- iii) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖੀ ਗਈ ਕੀਮਤ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜਿੱਥੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਲਈ ਗਈ ਜਾਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ।

(14) ਪਹਿਲਾ ਅੰਗ ਅਪਰਾਧਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਤੋਂ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਤੀਜਾ ਅੰਗ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ/ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਜਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰ ਮੁੱਲ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਮਾਈ ਹੋਵੇਗੀ। ਦੂਸਰਾ ਅੰਗ, ਜੋ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਾ ਹੈ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ/ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ 'ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕੀਮਤ' ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(15) 'ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ' ਵਾਕੰਸ਼ ਨੂੰ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(1)(v) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

ਸੈਕਸ਼ਨ 2(1)(v) "ਸੰਪੱਤੀ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਹਰ ਵਰਣਨ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਸੰਪੱਤੀ ਜਾਂ ਸੰਪੱਤੀ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਅਸਲ ਜਾਂ ਅਸੰਗਤ, ਚੱਲ ਜਾਂ ਅਚੱਲ, ਮੂਵ ਜਾਂ ਅਟੁੱਟ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਸੰਪੱਤੀਆਂ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ, ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਕੰਮ ਅਤੇ ਯੰਤਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਸਥਿਤ ਹੈ।

ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ- ਸੰਕਿਆ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਇੱਥੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਬਦ "ਜਾਇਦਾਦ" ਵਿੱਚ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

(16) ਉਪਰੋਕਤ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ; ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਚੱਲ, ਅਚੱਲ, ਠੋਸ, ਅਟੱਲ, ਕੰਮ ਅਤੇ ਸੰਪੱਤੀ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਸਿਰਲੇਖ/ਵਿਆਜ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਯੰਤਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਪੇਟੈਂਟ, ਕਾਪੀਰਾਈਟ, ਸਦਭਾਵਨਾ ਅਨਿਯਮਤ/ਅਮੂਰਤ ਸੰਪੱਤੀਆਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਉਦਾਹਰਣ ਹਨ।

(17) ਸੰਪੱਤੀ ਦੀ ਅਸਥਾਈ ਅਟੈਚਮੈਂਟ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਸਮੇਤ ਚੈਕ ਅਤੇ ਬੈਲੈਂਸ ਸਮੇਤ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਵਿਧੀ PMLA ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਅਤੇ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ:

ਸੈਕਸ਼ਨ 5. ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕੁਰਕੀ :

(1) ਜਿੱਥੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚਲੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ (ਅਜਿਹੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ) ਹੈ।, ਉਹ-

(a) ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਮਾਈ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ; ਅਤੇ

(b) ਅਪਰਾਧ ਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਮਾਈਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਛੁਪਾਉਣ, ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਜਾਂ ਨਜਿੱਠਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਮਾਈਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਲਿਖਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੇ, ਆਰਜ਼ੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸੰਪੱਤੀ ਨੂੰ ਅਟੈਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਰਡਰ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸੌ ਅੱਸੀ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਮਿਆਦ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਕੁਰਕੀ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਕੇਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973 (1974 ਦਾ 2) ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਗਈ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ

ਉਸ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜੁਰਮ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹੀ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ, ਪਹਿਲੇ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੜ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਕੁਰਕ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਾਂ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ (ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਕਾਰਨ), ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚਲੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਕਿ ਜੇਕਰ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ

ਅਜਿਹੀ ਸੰਪੱਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਤੁਰੰਤ ਅਟੈਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕੁਰਕੀ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ:

ਬਸ਼ਰਤ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਇੱਕ ਸੌ ਅੱਸੀ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਜਿਸ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਜਿਹੇ ਸਟੇਅ ਆਰਡਰ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਗਿਣੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

(2) ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਜਾਂ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਟੈਚਮੈਂਟ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਸਮੇਤ, ਆਰਡਰ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਅੱਗੇ ਭੇਜੇਗਾ, ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ, ਇੱਕ ਸੀਲਬੰਦ ਲਿਫ਼ਾਫ਼ੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਰੱਖੇਗੀ ਜੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(3) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹਰ ਹੁਕਮ ਉਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 8 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਹਿਲਾਂ।

(4) ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਆਨੰਦ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਭੇਗ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕ ਸਕਦੀ।

ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ- ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, "ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ", ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।

ਸੰਪਤੀ.

(5) ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੋ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਕੁਰਕ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਕੁਰਕੀ ਤੋਂ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਜਿਹੀ ਕੁਰਕੀ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕਰੇਗਾ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਨਿਰਣਾ:

(1) ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਅਧੀਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 'ਤੇ, ਜਾਂ ਧਾਰਾ 17 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਜਾਂ ਧਾਰਾ 18 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (10) ਅਧੀਨ ਕੀਤੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਜੇਕਰ ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਜੁਰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ, ਕਮਾਈ ਜਾਂ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਬਲਾਉਣ ਲਈ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਜਾਂ ਜਿਸ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਉਸ ਨੇ ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਅਟੈਚ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਧਾਰਾ 17 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਜ਼ਬਤ ਜਾਂ ਜਬਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਸਬੂਤ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਹ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਵੇਰਵੇ, ਅਤੇ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕਾਰਨ ਕਿਉਂ ਨਾ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮਨੀ-ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ:

ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ, ਅਜਿਹੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਅੱਗੇ ਇਹ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਕੋਲ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(2) ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਥਾਰਟੀ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ-

(a) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਜਵਾਬ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦੇ ਹੋਏ;

(b) ਪੀੜਤ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਾਂ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸੁਣਨਾ; ਅਤੇ

(c) 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ

ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਇੱਕ ਖੋਜ ਦਰਜ ਕਰੇ ਕਿ ਕੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਸੰਪੱਤੀਆਂ ਮਨੀ-ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਵੀ

ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਸੰਪਤੀ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ।

(3) ਜਿੱਥੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਉਹ ਲਿਖਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕੁਰਕੀ ਜਾਂ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰੇਗਾ। ਜਾਂ ਧਾਰਾ 17 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਜਮਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰੇ ਅਤੇ ਉਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਇੱਕ ਖੋਜ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰੇ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਜਮਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੰਪਤੀ ਜਾਂ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਕੁਰਕੀ ਜਾਂ ਬਰਕਰਾਰ ਜਾਂ ਫ੍ਰੀਜ਼ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ-

(a) ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਦੌਰਾਨ ਤਿੰਨ ਸੌ 65 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਆਦ ਜਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ।, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ

(b) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 8 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (7) ਜਾਂ ਧਾਰਾ 58-ਬੀ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 60 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2-ਏ) ਅਧੀਨ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੰਤਮ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਆਖਿਆ।- ਧਾਰਾ (ਏ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਤਿੰਨ ਸੌ ਪੰਝੱਤਰ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਉਸ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਉੱਤੇ ਫਿਲਹਾਲ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ।

(4) ਜਿੱਥੇ ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਕੁਰਕੀ ਦੇ ਆਰਜ਼ੀ ਹੁਕਮ ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਅਧੀਨ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਾਂ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕੁਰਕ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਵੇਗਾ। 5 ਜਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 17 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1-ਏ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਫ੍ਰੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸੈਕਸ਼ਨ 17 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1-ਏ) ਅਧੀਨ ਜਮਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਵਿਵਹਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ

ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਾ ਉਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(5) ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਹੁਕਮ ਦੇਵੇਗੀ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਮਨੀ

ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪੈਸੇ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(6) ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ 'ਤੇ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨੀ-ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਾਂ ਸੰਪਤੀ ਮਨੀ-ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਵੇਗੀ। .

(7) ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇਸ਼ੀ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਭਗੌੜਾ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਪਰ ਸਿੱਟਾ ਨਹੀਂ ਕੱਢੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 8 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਅਧੀਨ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਛੱਡਣ ਬਾਰੇ ਉਚਿਤ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਨੀ-ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੇ ਜੁਰਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ।

(8) ਜਿੱਥੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਅਧੀਨ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ, ਅਜਿਹੇ ਢੰਗ ਨਾਲ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਜਾਇਦਾਦ ਹਿੱਤ ਵਾਲੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੰਪਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੇ ਦਾਅਵੇ 'ਤੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਤਸੱਲੀ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਉਚਿਤ ਸਾਵਧਾਨੀ ਵਰਤਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਤੇ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੇ ਜੁਰਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਨੇਕੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਝੱਲਿਆ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤ ਹੋਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ, ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੇ ਦਾਅਵੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਕੇਸ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਦੌਰਾਨ ਅਜਿਹੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਅਜਿਹੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

[ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ]

(18) ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ

ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਟੈਚਮੈਂਟ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਿੱਥੇ ਅਟੈਚਮੈਂਟ ਤੁਰੰਤ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਚੈਕ ਅਤੇ ਬੈਲੇਂਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ PMLA ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ:

- i) ਅਟੈਚਮੈਂਟ ਆਰਡਰ ਕੇਵਲ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਾਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ;
- ii) ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਮਾਈ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਛੁਪਾਏ, ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਜਾਂ ਨਜਿੱਠਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਿਰਾਸ਼ਾਜਨਕ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ;
- iii) ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚਲੀ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ;
- iv) ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਰਜ਼ੀ ਅਟੈਚਮੈਂਟ ਆਰਡਰ ਦੀ ਕਾਪੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਭੇਜੇਗਾ;
- v) ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਟੈਚਮੈਂਟ ਦੇ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਰਜ਼ੀ ਅਟੈਚਮੈਂਟ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰੇਗਾ।

(19) ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਭੇਜੇਗੀ ਜਿਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਟੈਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਆਮਦਨੀ, ਕਮਾਈ ਜਾਂ ਸੰਪੱਤੀ ਦਾ ਸਰੋਤ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਜਾਂ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਉਸਨੇ ਅਟੈਚ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਖੋਜ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਕੀ ਸੰਪੱਤੀਆਂ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਅਟੈਚਮੈਂਟ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ 90 ਦਿਨਾਂ (2019 ਦੇ ਐਕਟ 7 ਦੁਆਰਾ 365 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ) ਜਾਂ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ PMLA ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਲੰਬਿਤ ਮਿਆਦ ਲਈ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ। ਆਰਜ਼ੀ ਕੁਰਕੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਅਤੇ ਅਟੈਚ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਅੰਤਿਮ ਬਣ ਜਾਵੇਗੀ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ. ਜੇਕਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ 'ਤੇ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਵਿੱਚ

ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦੇਵੇਗੀ।

(20) ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਈਸੀਆਈਆਰ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਦੋ ਸੈੱਟ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਅਸਥਾਈ ਕੁਰਕੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਅਤੇ 4 ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ:

ਸੈਕਸ਼ਨ 3. ਮਨੀ-ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦਾ ਅਪਰਾਧ। - ਜੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਲਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਾਣ-ਬੁੱਝ ਕੇ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਇੱਕ ਧਿਰ ਹੈ ਜਾਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਮਾਈ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਛੁਪਾਈ, ਕਬਜ਼ਾ, ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਜਾਂ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬੇਲੋੜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਮਨੀ-ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ।

ਵਿਆਖਿਆ - ਸ਼ੀਕਿਆਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ, ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ, -

(i) ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਮਨੀ-ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੇ ਜੁਰਮ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਾਣ ਬੁਝ ਕੇ ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਹੈ ਜਾਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਇੱਕ ਜਾਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਜਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਪਰਾਧ, ਅਰਥਾਤ:-

(a) ਛੁਪਾਉਣਾ; ਜਾਂ

(b) ਕਬਜ਼ਾ; ਜਾਂ

(c) ਪ੍ਰਾਪਤੀ; ਜਾਂ

(d) ਵਰਤੋਂ; ਜਾਂ

(e) ਬੇਦਾਗ ਜਾਇਦਾਦ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ; ਜਾਂ

(f) ਬੇਦਾਗ ਸੰਪਤੀ ਵਜੋਂ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ;

(ii) ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਮਾਈ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀ ਇੱਕ ਨਿਰੰਤਰ ਗਤੀਵਿਧੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦਾ ਆਨੰਦ ਨਹੀਂ ਮਾਣ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ।

ਇਸ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਣਾ ਜਾਂ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਅਣਪਛਾਤੀ ਸੰਪਤੀ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਅਣਪਛਾਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਜੋਂ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 4. ਮਨੀ-ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਲਈ ਸਜ਼ਾ।- ਜੇ ਕੋਈ ਵੀ ਮਨੀ-ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦਾ ਜੁਰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਈ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ: ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਮਨੀ-ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਮਾਈ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਭਾਗ A ਦੇ ਪੈਰਾ 2 ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਣਗੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ "ਜੇ ਸੱਤ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦੇ ਹਨ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਲਈ, ਸ਼ਬਦ "ਜੇ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦੇ ਹਨ" ਬਦਲੇ ਗਏ ਸਨ।

(21) ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜੁਰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਅਪਰਾਧ, ਸਗੋਂ ਹਰ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਛੁਪਾਉਣ, ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ, ਪ੍ਰਾਪਤੀ, ਵਰਤੋਂ, ਅਣਪਛਾਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਜਾਂ ਬੇਕਾਬੂ ਜਾਇਦਾਦ ਵਜੋਂ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ (ii) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਮਾਈ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀ ਇੱਕ ਨਿਰੰਤਰ ਗਤੀਵਿਧੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦਾ ਅਨੰਦ ਨਹੀਂ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਸਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(22) ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 44 ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 44 ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

ਸੈਕਸ਼ਨ 44. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਯੋਗ ਅਪਰਾਧ।-

(1) ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ, 1973 (1974 ਦਾ 2) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, -

(a) ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਉਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਉਸ ਖੇਤਰ ਲਈ ਗਠਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੋਵੇ, ਅਜਿਹੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇਗੀ; ਜਾਂ;

(b) ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ

ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਬਣਾਏ ਬਿਨਾਂ, ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦੀ ਹੈ: ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਜਾਂਚ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੇਕਰ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦਾ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਕਿਹਾ ਅਥਾਰਟੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਕਲੋਜ਼ਰ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗੀ; ਜਾਂ

(c) ਜੇਕਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ, ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇਗੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ, ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 'ਤੇ ਉਸ ਪੜਾਅ ਤੋਂ ਇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਹ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ;

(d) ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਮਨੀ-ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੇ ਜੁਰਮ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973 (2 ਦਾ 1974) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰੇਗੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਵਿਆਖਿਆ- ਸ਼ੀਕਿਆਂ ਦੇ ਨਿਵਾਰਣ ਲਈ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ, -

(1) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੌਰਾਨ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਤਫ਼ਤੀਸ਼, ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਦੋਵਾਂ ਸਮੂਹਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੱਕੋ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ;

(11) ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਅਗਲੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਗਲੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਬੂਤ, ਮੌਖਿਕ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਨਾਮ ਹੋਵੇ ਅਸਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

(2) ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ, 1973 (1974 ਦਾ 2) ਦੀ ਧਾਰਾ 439 ਅਧੀਨ ਜ਼ਮਾਨਤ ਸੰਬੰਧੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਸਮੇਤ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ "ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ" ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 43 ਦੇ ਅਧੀਨ ਮਨੋਨੀਤ "ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ" ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

(23) ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 44 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਯੋਗ ਹੈ ਜੋ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 43 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੈਸ਼ਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ PMLA ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕੇਸ ਸੌਂਪੇਗੀ। PMLA ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕੋ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦੋਵਾਂ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ / ਇੱਕੋ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਠੇ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(24) ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ECIR ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੀ ਐਮ ਐਲ ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਦੋ ਸੈੱਟ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸੈੱਟ ਵਿੱਚ, ਜਾਇਦਾਦ ਭਾਵ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਮਾਈ ਨੂੰ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੱਥੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸੈੱਟ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕੇਲ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਅਤੇ ਅਟੈਚ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

(25) ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਉਭਰਦੇ ਮੰਨੇ ਗਏ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਦੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ 1991 ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 2011 ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਖਰੀਦੀ ਸੀ। ਵੈਟ ਰਿਫੰਡ ਦੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਫਰਵਰੀ-ਮਾਰਚ 2013 ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪੀਐਮਐਲਏ 1.7.2005 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਐਫਆਈਆਰ, ਈਸੀਆਈਆਰ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੈਸਰਜ਼ ਜਲਧਾਰਾ ਐਕਸਪੋਰਟਸ, ਰਮਨ ਗਰਗ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੀ ਚਿੰਤਾ ਨੇ ਧੋਖੇ ਨਾਲ ਵੈਟ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਤੋਂ ਮਾਲ ਦੀ ਅਸਲ ਨਿਰਯਾਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਵੈਟ ਰਿਫੰਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਸੰਪਤੀਆਂ 2009 ਤੋਂ ਬੈਂਕ ਕੇਲ ਗਿਰਵੀ ਪਈਆਂ ਹਨ। ਅਯੋਗ ਹੁਕਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਕੁਰਕ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 1991 ਵਿੱਚ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਕੁਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੰਨਿਆ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੇਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼

ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪੀ ਐਮ ਐਲ ਏ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਮਨ ਗਰਗ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਅਜੇ ਬਾਕੀ ਹੈ। ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ PMLA ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ Ld ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਪੁਸ਼ਟੀਕਰਣ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 365 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵੀ ਹੈ। ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਖਤਮ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

(26) ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਮੰਨੀ ਗਈ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਦਲੀਲਾਂ ਤੋਂ, ਅਸੀਂ

ਪਤਾ ਕਰੋ ਕਿ ਸਾਡੇ ਨਿਰਣੇ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ:

- i) ਕੀ ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 90 ਜਾਂ 365 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਅਸਥਾਈ ਕੁਰਕੀ ਟਿਕਾਉ ਹੈ?
- ii) ਕੀ ਪੀਐਮਐਲਏ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਵ 1.7.2005 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਟੈਚ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?
- iii) ਕੀ 'ਸੰਪੱਤੀ ਦੀ ਕਮਾਈ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ 'ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮੁੱਲ' ਵਾਕੰਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਰੋਤ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ?
- iv) ਕੀ ਜਾਇਦਾਦ ਕੁਰਕ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਹ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਸੰਪੱਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਛੁਪਾਇਆ, ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਜਾਂ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

(27) Q.(i) ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਆਰਜ਼ੀ ਅਟੈਚਮੈਂਟ 90 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ। 90 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਮਿਆਦ 2019 ਦੇ ਸੇਧ ਐਕਟ 7 ਦੇ ਤਹਿਤ 01.08.2019 ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 365 ਦਿਨ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦਾ ਸੰਕਲਪ 19.04.2018 ਤੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਮਿਤੀ 28.05.2018 (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਏ-3) ਦੇ ਆਰਡਰ ਦੁਆਰਾ ਅਸਥਾਈ ਅਟੈਚਮੈਂਟ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 90 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਕੁਰਕੀ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ।

(28) ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸੇਧ 19.04.2018 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 44 ਅਤੇ 45 ਦੇ ਤਹਿਤ 22.12.2017 ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੇਧ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। 2018. ਨਿਰਣਾਇਕ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 90 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਕੁਰਕੀ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ। ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਕੋਈ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸੇਧੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨੂੰ ਗਲਤ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(29) ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਨਾਲ

ਹੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਹਿਸ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਜਾਂਚ ਅਜੇ ਲੰਬਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸਿਰਫ ਰਮਨ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦਾਇਰ ਹੈ।

ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਰ ਹਾਜ਼ਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਰਮਨ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਵੀ ਜਾਂਚ ਅਜੇ ਪੈਂਡਿੰਗ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਜਾਂਚ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ 90 ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਕੁਰਕੀ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਕੇਸ (ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਐਫਆਈਆਰ) ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 (3) (ਏ) ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮਾਂ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਲਾਭ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 8(3)(a) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ 01.08.2019 ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 365 ਦਿਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਭਾਵੇਂ 365 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੂਰਾ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਜਾਂਚ ਅਜੇ ਵੀ ਲੰਬਿਤ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 90/365 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਲਾਭ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਆਰਜ਼ੀ ਅਟੈਚਮੈਂਟ ਆਰਡਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੁਆਰਾ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(30) Q.(ii) ਅਤੇ (ii) ਅੰਤਰ-ਪਸੰਦ ਹਨ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕੱਠੇ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਿਰਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਐਕਟ 2002 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(1)(u) ਦੇ ਤਿੰਨ ਅੰਗ ਹਨ:

- i) ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਸਿੱਧੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ;
- ii) ਅਪਰਾਧੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮੁੱਲ ਸਰਗਰਮੀ;
- iii) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖੀ ਗਈ ਕੀਮਤ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜਿੱਥੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਲਈ ਗਈ ਜਾਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ।

(31) ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ PMLA ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਅੰਗ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਤੀਜੇ ਅੰਗ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ **ਅਬਦੁੱਲਾ ਅਲੀ ਬਲਸ਼ਰਾਫ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ**⁵ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੇਕਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ

⁵2019 (3) ਆਰਸੀਆਰ (ਅਪਰਾਧਿਕ) 798

ਜਾਇਦਾਦ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਜਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰ ਮੁੱਲ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਖਰੀਦ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਟੈਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਰਾਏ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਤੀਜਾ ਅੰਗ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਮਾਈ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖੀ ਜਾਂ ਲਈ ਗਈ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦੀ ਮਿਤੀ ਜੇ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ, ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਖਰੀਦ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਟੈਚ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਸੰਪਤੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੋਵੇ।

(32) ਮੂਲ ਸਵਾਲ ਇਹ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਬਰਾਬਰ ਮੁੱਲ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਨੱਥੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਲਈ ਜਾਂਦੀ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਖਰੀਦ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਟੈਚ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਦੂਜੇ ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਅੰਗ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਧਾਰਾ ਦਾ ਤੀਜਾ ਅੰਗ 2015 ਦੇ ਐਕਟ 20 ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ 3^{ਵੇਂ} ਅੰਗ ਨੂੰ 19.04.2018 ਤੋਂ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ 'ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕੀਮਤ' ਅਤੇ 'ਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਗਈ ਕੀਮਤ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਬਰਾਬਰ' ਵਾਕਾਂਸ਼ ਇੱਕੋ ਅਰਥ ਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕੋ ਹੀ ਅਰਥ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ 'ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਮਾਈ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਤੀਜਾ ਅੰਗ ਪਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। '। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ ਅਰਥਹੀਣ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਤੀਜੇ ਅੰਗ ਦੇ ਸੰਮਿਲਨ ਨੂੰ ਅਣਡਿੱਠ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਣਡਿੱਠ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹਰ ਸ਼ਬਦ ਪੂਰਾ ਅਰਥ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, 'ਅਜਿਹੀ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਮੁੱਲ' ਅਤੇ 'ਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਗਈ ਕੀਮਤ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਬਰਾਬਰ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਅਰਥ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜੇਕਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਤਿੰਨ ਅੰਗ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਆਸਾਨ ਅਤੇ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਜਾਇਦਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਮਾਈ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ 01.08.2019 ਤੋਂ ਪੀ.ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਦੀ ਧਾਰਾ 2(1)(u) ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਮਿੱਤਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਕਤ ਵਿਆਖਿਆ ਅਪਰਾਧ ਦੀ

ਕਮਾਈ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਅੰਗ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਦੂਜੇ ਅੰਗ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਤੱਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਮਾਮੂਲੀ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਸਮੱਚੀ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਕੀਮਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਕਸਾਰ ਅਤੇ ਅਰਥਪੂਰਨ। ਇੱਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਾਲਾ ਹਿੱਸਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ, ਇਸ ਲਈ ਇਸਦੀ ਹੋਰ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਰੱਖਣੀ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਦੀ ਧਾਰਾ 8(1) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੀ.ਐਮ.ਐਲ.ਏ., ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਆਮਦਨੀ, ਕਮਾਈ ਜਾਂ ਸੰਪੱਤੀ ਦਾ ਸਰੋਤ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਬੁਲਾਉਣ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਜਾਂ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਉਸਨੇ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਟੈਚ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਸਰੋਤ ਬਾਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਮੰਗਣਾ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣਾ ਅਰਥਹੀਣ ਹੈ ਜੇਕਰ ਅਸਲ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਸਰੋਤ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜਾਇਦਾਦ ਨੱਥੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਕੁਰਕ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਸਰੋਤ ਦੇ ਬੋਝ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਕੁਰਕ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ।

(33) ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 8(6) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਿੱਥੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦੇਵੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜੁਰਮ ਦੀ ਕਮਾਈ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖੋਜਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਰ ਕੁਰਕ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰੋ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਹਰ ਜਾਇਦਾਦ, ਜਿਸ ਨੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਜਾਇਦਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਮਾਈ ਹੋਵੇਗੀ।

(34) ਅਸੀਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੋਣ ਤੋਂ ਜਾਂਚਣਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੀ ਐਮ ਐਲ ਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੇ ਅਪਰਾਧ। ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੇ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜਾਣ ਬੁਝ ਕੇ ਜਾਂ ਜਾਣ ਬੁਝ ਕੇ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹ ਇੱਕ ਧਿਰ ਹੈ ਜਾਂ ਲੁਕਾਉਣ, ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ, ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਾਂ ਅਣਪਛਾਤੀ ਸੰਪਤੀ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਜਾਂ ਬੇਕਾਬੂ ਜਾਇਦਾਦ ਵਜੋਂ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਦੇ. ਜੇਕਰ

ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਮਾਈ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਉਕਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ, ਖਰੀਦ, ਕਬਜ਼ੇ ਜਾਂ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਪੈਸੇ ਦੇ ਜੁਰਮ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਧੋਖਾਧੜੀ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਕਤ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਪਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਹ PMLA ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੂਰੀ ਹਫ਼ਤਾ-ਦਫ਼ਤੀ ਅਤੇ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬੇਲਗਾਮ ਅਤੇ ਬੇਲਗਾਮ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਫਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਉਸਦਾ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਪਤੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਿੱਧਾ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧਾ ਸਬੰਧ ਨਾ ਹੋਵੇ ਪਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਹੋਵੇ।

ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸੰਪਤੀ (ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜੁਰਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ) ਜਿਸਨੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਸੰਪਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਅਤੇ 21 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ।

(35) ਸਾਡੀ ਸਮਝੀ ਹੋਈ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਦੂਜੇ ਅੰਗ ਦੇ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ, ਇਸਨੂੰ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਤੇ 8 ਦੇ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਿਆਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮੁੱਲ ਵਾਕੰਸ਼ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਸੰਪਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਭਾਵ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮੁੱਲ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਉਹ ਜਾਇਦਾਦ ਜੋ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸੰਪਤੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਕਦ ਰਿਸ਼ਵਤ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਮਕਾਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਘਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮੁੱਲ ਹੈ। ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ, 1988 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਨਕਦੀ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਜੇਕਰ ਕੁਝ ਚੱਲ ਜਾਂ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਉਕਤ ਨਕਦੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਖਰੀਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਚੱਲ ਜਾਂ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ 'ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮੁੱਲ' ਹੋਵੇਗੀ। ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਧੋਖਾਧੜੀ (IPC ਦੀ ਧਾਰਾ 420) ਕਰਕੇ ਕੁਝ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਜਾਂ ਈਸੀਆਈਆਰ ਦਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਮਾਰਤ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਪਤੀ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੈਸੇ। ਨਗਦੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਤਬਾਦਲੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਉਪਲਬਧ

ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਨਕਦ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਚੱਲ ਜਾਂ ਅਚੱਲ, ਠੋਸ ਜਾਂ ਅਟੁੱਟ 'ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮੁੱਲ' ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(36) **ਸਤਿਆਮ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ (ਸੁਪਰਾ)** ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਾਡੇ ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ **ਐਕਸਿਸ ਬੈਂਕ (ਸੁਪਰਾ)** ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜਿਸਦਾ ਅਸੀਂ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 'ਅਜਿਹੀ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਮੁੱਲ' ਅਤੇ 'ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੁੱਲ ਵਿੱਚ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ' ਸ਼ਬਦ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ/ਵਿਚਾਰੇ ਹਨ ਜੋ ਐਕਟ ਦੀ ਸਕੀਮ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਗਿਣਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(37) ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰਨ ਜਾਂ ਨਿਪਟਾਉਣ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਗੈਰ-ਉਪਲਬਧਤਾ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦੇ ਜੁਰਮ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ।

PMLA ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਧੋਖਾਧੜੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਸਕੀਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕੁਰਕੀ ਦੀ ਸਿਵਲ ਦੇਣਦਾਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੇਣਦਾਰੀ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਕਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਪਤੀ ਕੁਰਕੀ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਾਇਜ਼ ਸਰੋਤ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨੱਥੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਪਤੀ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਜਾਇਦਾਦ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਖਾਤਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜੰਗਲੀ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜੰਗ ਛੇੜਨਾ, ਕਤਲ, ਕਤਲ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼, ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੰਬੀ ਸੂਚੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਜਾਇਦਾਦ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਹਨ ਅਤੇ PMLA ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਤੇ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਹਨ।

(38) ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਸੀਂ ਉਸ ਵਾਕੰਸ਼ ਨੂੰ ਲੱਭਦੇ ਅਤੇ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ 'ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕੀਮਤ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਭਾਵ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀ।

(39) ਸਵਾਲ. ਕੀ ਜਾਇਦਾਦ ਕੁਰਕ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਹ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਛੁਪਾਇਆ, ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਜਾਂ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

(40) ਸੈਕਸ਼ਨ 5(1) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚਲੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਮਾਈ ਨੂੰ ਛੁਪਾਇਆ, ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਜਾਂ ਨਜਿੱਠਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਪੀਐਮਐਲਏ ਵਾਂਗ, ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ, 1961, ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ, 1962, ਕੇਂਦਰੀ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 2017 ਵਰਗੇ ਕਈ ਕਾਨੂੰਨ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਗਿ੍ਫਤਾਰੀ, ਤਲਾਸ਼ੀ, ਮਾਲ ਦੀ ਜ਼ਬਤੀ ਵਰਗੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। /ਰਿਕਾਰਡ, ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀ ਅਟੈਚਮੈਂਟ ਆਦਿ।

(41) ਸ਼ਾਮਲ ਸਵਾਲਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ।

(42) **ਬੇਰੀਅਮ ਕੈਮੀਕਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ** ਬਨਾਮ **ਕੰਪਨੀ ਲਾਅ ਬੋਰਡ**⁶ ਵਿੱਚ ,

⁶ AIR 1967 SC 295

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਈ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਮੀਕਰਨ "ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ", "ਦਾ ਹੈ।

ਰਾਏ" ਅਤੇ "ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ" ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਸੂਚਕ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸੰਪੂਰਨ ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ, 1956 ਪੈਰਾ 64 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

" 64. S. 237 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਧੋਖਾਧੜੀ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਸਤੂ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ. ਧਾਰਾ (ਏ) ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਇੱਛਾ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਤੇ ਰਾਹੀਂ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਧਾਰਾ (ਬੀ), ਛੱਡ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਬੋਰਡ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਰਾਏ ਲਈ ਜਾਂਚ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਐਸ. 637 (i) (ਏ) ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਹ ਜਾਣਦੀ ਸੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਐਸ. 237 (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੌਂਪੇਗੀ। ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਬੋਰਡ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰੋਕ ਜਾਂ ਸੀਮਾ ਦੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ? ਇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਰਾਇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਰਾਇ ਸਾਰਥਿਕਤਾ, ਵਾਜਬਤਾ ਜਾਂ ਪੁਖਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਅਜਿਹੀ ਰਾਏ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (i), (ii) ਜਾਂ (iii) ਵਿੱਚ ਕੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਹਾਲਾਤ ਮੌਜੂਦ ਨਾ ਹੁੰਦੇ, ਤਾਂ ਕੀ ਸਰਕਾਰ ਅਜੇ ਵੀ ਇਹ ਕਹਿ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਉਹ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਜਾਂ ਕੀ ਸਰਕਾਰ ਉਹੀ ਗੱਲ ਕਹਿ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਧਾਰਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਾਲਾਤ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹਨ? ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ "ਹਾਲਾਤਾਂ ਦਾ ਸੁਝਾਅ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪਰ ਉਸ ਸਮੀਕਰਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਤ ਅਜਿਹੇ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਜਾਂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇ। ਅਜਿਹੇ ਇਰਾਦੇ ਜਾਂ ਉਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਬੂਤ ਅਜੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਦੁਆਰਾ ਜੋੜਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਪਰ ਸਮੀਕਰਨ "ਹਾਲਾਤਾਂ ਦਾ ਸੁਝਾਅ" ਇਸ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਰਾਏ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸਮੀਕਰਨ ਉੱਥੇ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਬਾਹਰ ਇਸ਼ਾਰਾ

ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਅਥਾਰਟੀ ਇੱਕ ਰਾਏ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਤਿੰਨ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸੋਚਣਾ ਔਖਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਰਾਏ ਦੇ ਗਠਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 'ਤੇ ਛੱਡ ਸਕਦੀ ਸੀ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਵੀ ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ ਨੇ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਉਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ 'ਤੇ ਰਾਏ ਬਣਾਈ ਹੈ ਜੋ ਉਸਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਅਤੇ ਜੋ ਉਸਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਜਾਂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੋਚਣਾ ਵੀ ਉਨਾ ਹੀ ਤਰਕਹੀਣ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਤਾਂ 'ਤੇ ਰਾਏ ਦੀ ਲੋੜ ਦੇ ਛੋਟੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਨੂੰ ਵੀ ਛੱਡ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਜਾਂਚ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਏ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਵੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਲਈ ਬਣਾਈ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਗੋਵਰ ਦੇ ਮਾਡਰਨ ਕੰਪਨੀ ਲਾਅ (2nd ਐਡ.) p ਵਿੱਚ ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। 547 ਜਿੱਥੇ ਵਿਦਵਾਨ ਲੇਖਕ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਐਕਟ ਦੇ ਐਸ. 165 (ਬੀ) ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਵਪਾਰ ਬੋਰਡ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਆਧਾਰਾਂ ਦੀ ਰੱਖਣੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਅਖਤਿਆਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇਗਾ" ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ "ਉਹ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਹਾਲਾਤ ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਪਰ ਉਹ ਜਨਤਕ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲੋੜ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜੋ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਪ ਧਾਰਾਵਾਂ (i), (ii) ਜਾਂ (iii) ਵਿੱਚ ਕੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਤ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਾਂ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸੇ ਲਈ ਵੀ ਉਪਰੋਕਤ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਸੁਝਾਵਾਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਰਾਏ ਮਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਵਿਗਾੜ ਜਾਂ ਵਿਗਾੜ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀਯੋਗ ਹੈ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਇਹ ਜਮਾਂਦਰੂ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ।"

[ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ]

(43) ਇਨਕਮ -ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ, ਕਲਕੱਤਾ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. ਬਨਾਮ **ਲਖਮਣੀ ਮੇਵਾਲ ਦਾਸ**⁷, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 147 ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ "ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਕਾਰਨ" ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਗਠਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ।

⁷ AIR 1976 SC 1753

ENFORCEMENT PUNJAB (Gurwant Singh) 1/10/08
 ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਗਠਨ ਨਾਲ ਇੱਕ ਤਰਕਸੰਗਤ ਸਬੰਧ ਜਾਂ ਸੰਬੰਧਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ। ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਗਠਨ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸਿੱਧਾ ਗਠਜੋੜ ਜਾਂ ਲਾਈਵ ਲਿੰਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖਾਸ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਆਮਦਨੀ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਭੌਤਿਕ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਅਸਫਲਤਾ। ਇਹ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਂ ਹਰ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਅਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਜਾਂ ਦੂਰ ਹੋਵੇ ਜੋ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਦੇ ਬਚਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਗਠਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਚੰਗੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਦਿਖਾਵਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਹੈ:

" ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 147(ਏ) ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਗਠਨ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਗਠਨ 'ਤੇ ਇੱਕ ਤਰਕਸੰਗਤ ਸਬੰਧ ਜਾਂ ਸੰਬੰਧਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸਬੰਧ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਈ.ਟੀ.ਓ. ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਗਠਨ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸਿੱਧਾ ਗਠਜੋੜ ਜਾਂ ਲਾਈਵ ਲਿੰਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖਾਸ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਆਮਦਨੀ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਭੌਤਿਕ ਤੱਥ। ਇਹ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਪੁਰਤੀ ਜਾਂ ਲੋੜੀਂਦੀਤਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਆਈਟੀਓ ਦੀ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਨਹੀਂ ਬਦਲ ਸਕਦੀ ਕਿ ਕੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਕੋਈ ਵੀ ਅਤੇ ਹਰ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਅਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਜਾਂ ਦੂਰ, ਰਿਮੋਟ ਅਤੇ ਦੂਰ-ਦਰਾਡੇ ਵਾਲੀ ਹੋਵੇ, ਜੋ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਗਠਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਚੰਗਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਦਿਖਾਵਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। "

[ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ]

(44) **ਭੀਖੁਭਾਈ ਵਿਠਲਾਭਾਈ ਪਟੇਲ ਅਤੇ ਹੋਰ** ਬਨਾਮ **ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ**⁸ ਵਿੱਚ, ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ "ਰਾਇ ਹੈ" ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪਾਰਸ 32 ਅਤੇ 33 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ:

" 32. ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ "ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ" ਸਮੀਕਰਨ 'ਤੇ

⁸ AIR 2008 SCC 1771

ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਨਿਰਮਾਣ ਇਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 (1) (ਏ) (ii) ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ "ਰਾਇ ਹੈ" ਸਮੀਕਰਨ 'ਤੇ ਬਰਾਬਰ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਐਕਟ। ਸਮੀਕਰਨ "ਰਾਇ ਦਾ ਹੈ", ਕਿ ਡਰਾਫਟ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੋਧਾਂ, "ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ", ਸਾਡੀ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਸੀਮਤ ਵਿਵੇਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਵਿਵੇਕ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਡਰਾਫਟ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਪਲਾਨ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੂਰਨ ਜਾਂ ਨਿਰਵਿਘਨ ਵਿਵੇਕ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਪ੍ਰੋ: ਸਰ ਵਿਲੀਅਮ ਦੁਆਰਾ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਸਮਝਾਏ ਗਏ ਹਨ। 'ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ' ਸਿਰਲੇਖ ਵਾਲੇ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵੇਡ (ਨੌਵੀਂ ਐਡਨ.) ਅਤੇ ਸਾਧਾਰਨ ਸਿਰਲੇਖ ਵਿੱਚ ਤਰਕਸ਼ੀਲਤਾ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਵਿਸ਼ਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰਨ ਜਾਂ ਨਿਰਵਿਘਨ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਭਰੋਸੇ 'ਤੇ ਸੀ, ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ - ਭਾਵ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਸਹੀ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਰਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦਾ ਇਰਾਦਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਅਨੁਮਤੀ ਵਾਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨਿਰਵਿਘਨ ਵਿਵੇਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਸੱਚਾਈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਇੱਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ, ਨਿਰਵਿਘਨ ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਵੇਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਹੈ। ਅਸਲ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵੇਕ ਚੌੜਾ ਹੈ ਜਾਂ ਤੰਗ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲਾਈਨ ਕਿੱਥੇ ਖਿੱਚੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਭ ਕੁਝ ਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਐਕਟ ਦੇ ਅਸਲ ਇਰਾਦੇ ਅਤੇ ਅਰਥ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਹਨ। ਆਪਣੀ ਵਸੀਅਤ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਆਦਮੀ, ਆਪਣੇ ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਬਦਨਾਮੀ ਜਾਂ ਬਦਲੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਉਸਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਦੀ ਪੂਰਨ ਸ਼ਕਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਲਈ, ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਕਾਨੂੰਨ

ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਸਦੇ ਇਰਾਦਿਆਂ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ। ਇਹ ਨਿਰਵਿਘਨ ਵਿਵੇਕ ਹੈ। ਪਰ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਨੇਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਨਿਰਵਿਘਨ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਪੂਰੀ ਧਾਰਨਾ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀ ਲਈ ਅਣਉਚਿਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਕੋਲ ਕੇਵਲ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਭਲੇ ਲਈ ਵਰਤ ਸਕੇ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਹੀ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।

33. ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਇ ਦੇ ਗਠਨ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਾਰਨ, ਜੋ ਕੋਈ ਹਨ, ਅਤੇ ਕੀ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਰਾਏ ਦੇ ਗਠਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਤਰਕਸੰਗਤ ਸਬੰਧ ਹੈ ਜਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਰਾਏ ਦੇ ਗਠਨ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਰਾਏ ਦਾ ਗਠਨ ਮਨਮਾਨੀ, ਮਨਮਾਨੀ ਜਾਂ ਵਿਅੰਗਮਈ ਹੈ। ਇਹ ਸਵਾਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਤਰਕਸੰਗਤ ਸਬੰਧ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਰਾਏ ਦੇ ਗਠਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। "

[ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ]

(45) ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਜੋ ਸਿਰਫ਼ ਰਸਮੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਪਰ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਰਾਏ ਨਾਲ ਸਾਰਥਕ ਅਤੇ ਢੁਕਵਾਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾਇਆ ਹੈ।

(46) ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਮਾਈ ਨੂੰ ਛੁਪਾਇਆ ਜਾਂ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰੇ।

(47) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਜਾਇਦਾਦ 1991 ਵਿੱਚ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ 2009 ਤੋਂ ਬੈਂਕ ਕੋਲ ਗਿਰਵੀ ਪਈ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ

ਉਕਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਜਾਂ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਕਥਿਤ ਜੁਰਮ 2013 ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦਕਿ ਜਾਇਦਾਦ 13.12.2017 ਨੂੰ ਕੁਰਕ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ

ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਜਾਇਦਾਦ ਕੁਰਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਤਾਂ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਧਿਕਾਰੀ ਖਾਸ ਹੋਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹਨ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਵਾਕਾਂਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਦੁਹਰਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਜੋ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਸਰੋਤ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਅਸਥਾਈ ਕੁਰਕੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਛੁਪਾਇਆ, ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਜਾਂ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਕਮਾਈ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਮਲਾ ਜਾਂਚ ਅਧੀਨ ਹੈ।

(48) ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੇ ਨਾਲ ਹਾਂ ਕਿ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਖਾਸ ਹੋਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹਨ। ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ PMLA ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ *ਜ਼ਬਾਨੀ ਪ੍ਰਤੀਰੂਪ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ।* ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਮਿਤੀ 13.12.2017 (ਪੈਰਾ 51) ਨੂੰ ਕੁਰਕੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਣ ਜਾਂ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਜਾਂ ਸੰਪੱਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ। . *ਸੰਜੇ ਅਗਰਵਾਲ (ਸੁਪਰਾ)* ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕੋਫੋਪੇਸਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਫੋਪੇਸਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(1) ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਆਧਾਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਦੁਹਰਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਮਨ ਦੀ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਖੋਜ ਆਈ. ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪੈਰਾ 42 ਅਤੇ 43 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਹੈ:

"42. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਥੇ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਧਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਸੰਜੇ ਅਗਰਵਾਲ ਦੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੈਰਾ 34 ਦੇ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ 'ਜਾਂ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਆਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਦੋ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ: ਪਹਿਲੀ, ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਤੱਥ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਧਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਜਾਂ ਵੱਧ ਹਨ; ਅਤੇ ਦੂਜਾ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਸੀ. ਸੈਕਸ਼ਨ 3 (1) ਕੋਫੋਪੇਸਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਲੈ ਕੇ ਅਤੇ ਆਧਾਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਣਾ ਮਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਖੋਜ ਦਾ ਗਠਨ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।

43. ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਇੰਨੇ ਸਖ਼ਤ ਹਨ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਟਾਈਪੋਗ੍ਰਾਫਿਕਲ ਗਲਤੀਆਂ ਵਜੋਂ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਵਿੱਚ ਬੇਚੈਨੀ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਰਹੀ ਹੈ

ਜਗਨਨਾਥ ਮਿਸ਼ਰਾ (ਸੁਪਰਾ) 'ਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸੰਯੋਜਕ 'ਅਤੇ' ਅਤੇ ਵਿਅੰਜਨਕ 'ਜਾਂ' ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਭੰਬਲਭੁਸਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ:

"ਜਿੱਥੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਆਧਾਰ ਇੱਕ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹਨ, ਅਸੀਂ ਉਮੀਦ ਕਰਾਂਗੇ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਯੋਜਕ "ਅਤੇ" ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵਿਅੰਜਨ "ਜਾਂ" ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਕੋਈ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੰਬੰਧਕ "ਜਾਂ" ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਮਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਧਾਰਾ 3 (2) (15) ਦੀ ਘੱਟ ਜਾਂ ਘੱਟ ਕਾਪੀ ਹੈ। ਕੇਸ।"

[ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ]

(49) ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਸੰਪਤੀ 1991 ਵਿੱਚ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ 2009 ਵਿੱਚ ਬੈਂਕ ਕੋਲ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ 2013 ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੁਰਕੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਸੰਬਰ, 2017 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ 2009 ਜਾਂ 2013 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਜਿਸ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਕੁਰਕੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ। ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ PMLA ਦੀ ਧਾਰਾ 5(1) ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਣ ਨਾਲ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਜਾਇਦਾਦ ਕੁਰਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚਲੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਛੁਪਾਇਆ ਜਾਂ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਨਜ਼ਿੱਠਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਛੁਪਾਈ, ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਜ਼ਿੱਠਣਾ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਜ਼ਬਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨ ਦੀ ਕੋਈ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਵਿੱਚੋਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ ਅਤੇ ਆਰਡਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚਲੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕੁਰਕੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿਚਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਛੁਪਾਇਆ, ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਜਾਂ ਨਜ਼ਿੱਠਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਜ਼ਬਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

(50) ਐੱਲ.ਡੀ. ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ

ਇੱਕ ਸਹਾਇਕ ਦਲੀਲ ਉਠਾਈ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਬੈਂਕ ਕੋਲ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਨਕਦ ਕਰੈਡਿਟ ਸੀਮਾ। ਮੈਸਰਜ਼ ਜਲਧਾਰਾ ਐਕਸਪੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 2 ਕਰੋੜ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਧੋਖੇ ਨਾਲ ਵੈਟ ਰਿਫੰਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥ ਨੂੰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵੱਲੋਂ ਇਕ ਪਾਸੇ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਉਠਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਦੂਜਾ, ਜਲਧਾਰਾ ਐਕਸਪੋਰਟ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇਲਜ਼ਾਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸਨੇ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਅਸਲ ਨਿਰਯਾਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵੈਟ ਰਿਫੰਡ ਲਿਆ ਜਿਸਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਨਕਦ ਕਰੈਡਿਟ ਸੀਮਾ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਬੈਂਕ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦਲੀਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸੰਗ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ, ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਅਤੇ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(51) ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਡੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਕਰਦੇ ਹਾਂ:

- i) ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ 365 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਦੇ ਲਾਭ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਕਰਨ ਲਈ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨਾ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੈ,
- ii) ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਜਾਂ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨੱਥੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।
- iii) ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਜੇ ਕਿ ਖਾਸ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਪੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(52) ਸਾਡੀਆਂ ਉਪਰੋਕਤ ਖੋਜਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਸੀਂ ਤਿੰਨੋਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 9.8.2019 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

(53) ਕਿਉਂਕਿ ਮੁੱਖ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਆਪ ਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਲੰਬਿਤ ਫੁਟਕਲ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ ਤਾਂ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ

ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(54) ਇਸ ਆਰਡਰ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਜੁੜੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀਆਂ ਫਾਈਲਾਂ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇ।

ਰਿਤੰਕੁ ਰਿਸ਼ੀ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਈਸ਼ਵਰਜੋਤ ਕੌਰ